

HE 89/2016 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 55 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettua lakia. Esityksen mukaan kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosenttia korotettaisiin 1 päivästä heinäkuuta 2016. Kunnan peruspalvelujen valtionosuus olisi 25,61 prosenttia ja kuntien omaraahoitusosuus olisi 74,39 prosenttia. Valtionosuusprosentin muutoksessa on otettu lisäyksenä huomioon 0,14 prosenttiyksikköä liittyen pääministeri Juha Sipilän hallituksen hallitusohjelmaan perustuvaan omais- ja perhehoidon kehittämiseen siten, että uusien ja laajentuvien tehtävien valtionosuus on 100 prosenttia.

Esitys liittyy valtion vuoden 2016 toiseen lisätalousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2016.

PERUSTELUT

1 Nykytila ja ehdotetut muutokset

Valtionosuustehtävistä aiheutuvat laskennalliset kustannukset ja määräytymisperusteet jakautuvat siten, että kuntien peruspalvelujen valtionosuus vuodelle 2016 on 25,47 prosenttia ja kuntien oma-rahoitusosuus on 74,53 prosenttia. Valtionosuusprosentti määrittelee valtion ja kuntien välistä kustannusten jakoa peruspalveluiden rahoituksessa koko maan tasolla eikä yksittäisten kuntien saamaa valtionosuutta. Omarahoitusosuus asukasta kohden on kaikissa kunnissa yhtä suuri.

Vuodesta 2016 lukien uusissa ja laajentuissa valtionosuustehtävissä valtionosuus on 100 prosenttia valtionosuustehtävien laskennallisista kustannuksista.

Omais- ja perhehoidon kehittämiseksi sosiaali- ja terveysministeriö antaa eduskunnalle valtion vuoden 2016 toiseen lisätalousarvioesitykseen liittyvät lakiesitykset omaishoitolaian, perhehoitolaian ja sosiaalihuoltolaian muuttamiseksi. Uudistusten vaikutusta vastaavasti kuntien valtionosuusprosenttia ehdotetaan korotettavaksi 0,14 prosenttiyksiköllä. Kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosentti olisi 1.7.2016 lukien 25,61 prosenttia ja kuntien omarahoitusosuus olisi 74,39 prosenttia.

2 Esityksen vaikutukset

2.1 Taloudelliset vaikutukset

Valtionosuusprosentin korottaminen 0,14 prosenttiyksiköllä liittyy omais- ja perhehoidon kehittämiseen. Muutosten yhteisvaikutus on 49,3 miljoonaa euroa. Normaalilla valtionosuusprosentilla 25,47 prosenttia lisäyksen määräksi tulisi 12,557 miljoonaa euroa. Jotta uudistusten osalta toteutuu 100 prosentin valtionosuus, tarvitaan valtionosuuden lisäystä vielä 36,743 miljoonaa euroa.

2.2 Vaikutukset kuntien toimintaan

Kuntien hallinnollinen työ lisääntyy kertaluonteisesti voimassa olevien hoito- ja palvelusuunnitelmien ja omaishoitosopimusten tarkistamisvelvollisuuden myötä kuuden kuukauden kuluessa lain voimaantulosta. Lisäksi hallinnollinen työ lisääntyy pysyvästi jossain määrin omaishoitajien vapaiden laajemman järjestämisvelvollisuuden sekä hyvinvointi- ja terveystarkastusten järjestämisvelvollisuuden myötä.

3 Asian valmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainministeriön kunta- ja aluehallinto-osastolla yhteistoiminnassa sosiaali- ja terveysministeriön kanssa. Esityksestä on neuvoteltu Suomen Kuntaliiton kanssa. Esitys on käsitelty kuntatalouden ja -hallinnon neuvottelukunnassa.

4 Riippuvuus muista esityksistä

Kuntien peruspalvelujen määrärahan mitoitus liittyy lakiin omaishoidon tuesta annetun lain (937/2005) muuttamisesta, lakiin sosiaalihuoltolain (1301/2014) muuttamisesta sekä lakiin perhehoitolain (263/2015) muuttamisesta.

Tässä esityksessä ehdotettua lakia ei voida hyväksyä ja vahvistaa ellei edellä mainittuja lakeja ole vahvistettu.

Esitys liittyy valtion vuoden 2016 toiseen lisätalousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

5 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2016.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotus

Laki

kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 55 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) 55 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1701/2015, seuraavasti:

55 §

Valtionosuusprosentti ja kunnan omarahoitusosuus

Kunnan 6—13 §:ssä tarkoitetut laskennalliset kustannukset jakautuvat siten, että kuntien valtionosuus on 25,61 prosenttia (*valtionosuusprosentti*) ja kuntien omarahoitusosuus on 74,39 prosenttia.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 26 päivänä toukokuuta 2016

Pääministeri

Juha Sipilä

Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen

Laki

kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 55 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) 55 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1701/2015, seuraavasti:

Voimassaoleva laki

55 §

Valtionosuusprosentti ja kunnan omarahoitussuus

Kunnan 6—13 §:ssä tarkoitettut laskennalliset kustannukset jakautuvat siten, että kuntien valtionosuus on 25,47 prosenttia (*valtionosuusprosentti*) ja kuntien omarahoitussuus on 74,53 prosenttia.

Ehdotus

55 §

Valtionosuusprosentti ja kunnan omarahoitussuus

Kunnan 6—13 §:ssä tarkoitettut laskennalliset kustannukset jakautuvat siten, että kuntien valtionosuus on 25,61 prosenttia (*valtionosuusprosentti*) ja kuntien omarahoitussuus on 74,39 prosenttia.

Tämä laki tulee voimaan   päivänä   kuuta
20   .